

עין משפט ונר מצוה

א א מיי פייג מהלכות שמיטה ה' כ סמג עשן סה:
ב ב מיי שם הלכה ח וסמג שם טוש"ע י"ד
ג ג רלב סעיף ב:
ד ד ה מיי שם ה' י
ה ה מיי פייג מהלכות שמיטה ה' כה:

שיטה מקובצת
[א] חד אמר כל היכא דתנן בארץ ובחול. ג"ב ע"י תוס' בכורות דף גג ע"א:

קלח:

אַלמא מתנות דבהן לא מוזבני אינשי. פירוש לא מוזני כמו לא זבני דבי היכי דכשלקת ממנו במשקל מנכה לו משום דכשלאמר ליה מכור לי ליטרא בשר לא רצה לקנות מתנות ה"ג מתני' שייר אלל מוכר הוי כלוקח הימנו במשקל ולא זבין מתנה דכהן אבל בשלא שייר כלום לא שיץ לומר לא זבין שהרי קנה הכל ומיהו הא דקאמר דא"ל מוכר מתנה דכהן לא זבני לך לא א"ש:

הדרן עלך ראשית הגז

שילוח הקן. לבד מראשית הגז. וה"ה לבד ממתנות וחדא מניייהו נקט:
כל היכא דתנן בחולין ובמוקדשין לצורך בו'. תימה כיון (ה) דאין חילוק בין חולין ומוקדשים אלל צגדי הנשה וצאמו ואת בנו א"כ הכי נמי הוה מלי למימר איפכא שלא לצורך לבד מאותו ואת בנו וי"ל דכיון דחדוש הוא בצאמו שהוא שלא לצורך כדמפרש ואזיל ולאו מי אוקימנא כו' ניהא טפי לומר לבד מאותו דבר שהייתי סבור שהוא לצורך והוא שלא לצורך:
מאי מעמא אוקימנא לאו משום דקשיא לן בו'. דהא דאשמעינן דולדות קדשים במעי אמן או צווייתן הן קדושין הוה מלי לאשמעינן צעלמא בלא גיד הנשה אלל איירי דתנא לצורך תנא נמי שלא לצורך ומ"מ מוקמינן לה בולדות קדשים כיון דמצינן לפירושי דאשמעינן חדוש קלת:
יצא זה שאין אתה מצווה לשלחו אלא להביאו ליד גובר. (פ"ה דטעמא משום דלא אמרה תורה שלא לתקלה וקשה חדא דלישגא לא משמע הכי ועוד דמסיק ומוקי לה בלא נגמר דינו וא"כ אין צו תקלה ונראה דפשטיה דקרא דריש דמשמע בדמידי שיכול לשלחו משמעיו אבל הקדש מזה להביאו ליד גובר ופירש צקונטרס מתקן לך לא מלי לאתויי דהא (ה) ביני תורים לא מועלים ולא נהנים ואע"ג דצקדשי צדק הבית מועלים מתניתין איירי צקדשי מוצא לכ"ע ולא פליגי בסמוך אלל צקדשי צדק הבית ולהכי לא מלי ממעט מתקן לך ומיהו לשון להביאו ליד גובר אין מיישז כל כך דגובר לא שיץ אלל צקדשי צדק הבית:
כיון

ראשית הגז פרק אחד עשר חולין

וכי לא שייר חייז הלוקח ולא משום דחייז המזהו עליה דלאו לאנך הוא אלל משום דזה לא מכר לו חלקו של כהן:
ו' נוטנו. לוקח לכהן ואין הטבח מנכה לו כלום לפי שלא מכר לו את המתנות מסתמא:
לקח הימנו במשקל. דהשתא ודאי זבין ליה:
מנכה לו מן הדמים.

משנשחטה זכו הכהנים צמתנותיהן והדין על הטבח. וגבי ראשית הגז ודאי אס פירש לו הכל אני מוכר לך אין כאן לכהן כלום על זה הואיל ועד שלא נגזזה נמכרה לא חל עליה חובת ראשית הגז דלא קרינא ציה גז לאנך וטעמא דמתני' משום דלא זבניה ולטעמיה דרב חסדא אפילו פריש ליה יהיב ליה ולאו מילתא היא(ה):

הדרן עלך ראשית הגז

שילוח הקן. **אלל לא צמקדשין**. צגמ' [קלט]. מפרש היכי דמי מוקדשין: **ואינו נוהג אלל צשאינו מוזמן**. דכתיב (דברים כב) כי יקרא: **שקנו צפרדס**. שמרדו וילאו מן הבית ואין חוזרות לבית ונעשו מדבריות ופרדס לאו מוזמן הוא שיכולים הס לצרות אלל אס צצית קנו פטור: **קנו צחור הציט**. שלא שמרדו: **וכן יוני הרדפיאוס**. שדרכס ליגדל עס בני אלס פטור: **עוף טמא פטור**. כדמפרש צגמררא(ט) לפור(י) טהורה ולא טמאה: **עוף טמא רוצץ על ציני עוף טהור**. אע"ג דמינא דאפרוח צר שילוח הוא: **פטור**. דקן לפור(י) צעינן שהתא האס המקננת לפור טהורה. ועוף טהור הרוצץ על ציני עוף טמא נמי אע"ג דקן לפור הציטס הדסט ואותו ואת צניט(י) ואת והזרוע והלחיים(ס) וראשית הגז(ז) ושלות הקן דתנן צכולהו צארץ וצחול' צפני הבית ושלא צפני הבית צחולין וצמוקדשין מר פריש חדא ומר פריש חדא ולא פליגי ותרוייהו קא מפרשי לאידך וצריכינן אנו לומר דבר צסס אומרו: **כל היכא דתנן צארץ וצחול'**. צהך פרקין: **שלא לצורך**. הוא דלאו חובת קרקע ניניהו אלל חובת הגוף וניהגת צכל מושצות כדליף צפ"ק דקדושין (דף לו:): **לבד מראשים הגז לאפוקי מדציני אלעאי**. דמקיש לה לתרומה [קלג]. וה"ה נמי צמתנות נשנית לצורך דהא רצי אלעאי יליף מתנות:

מראשית הגז [שס] והא דנקט ראשית הגז משום דעלה א"ר אלעאי צהדיא כדאמר לעיל [שס] רצי אלעאי אומר ראשית הגז אינה טהגת אלל צארץ: **וכלי(ה) היכא דסני צחולין וצמוקדשין**. דהיינו גיד הנשה ואותו ואת בנו: **לצורך**. דאותו ואת בני אי לאו דאשמעינן ליה הוה אמינא דאינו טוהג אלל צמוקדשין דהא צקדשים כתיב(ה) הילכך אשמעינן דנוהג הוא צחולין כדאמר התם ושור(י) הפסיק העינין וכ"ש הך דתנן אבל לא צמוקדשין לצורך הוא דאשמעינן חילוק: **צר מגיד הנשה**. דשלא לצורך תנייה דנוהג הוא דפשיטא לן דמשום דאקדשיה לא לפקע איסור גיד הנשה מיניה: **ולאו מי אוקימנא ליה**. צפרק גיד הנשה (לעיל דף פט:): **בולדות קדשים**. דאתא לאשמעינן דחייז משום גיד ומוקדשין דכיון דאיסור מוקדשין קדים כדמפרש התם שצירת הולד קודמת לגידין איצטרך לאשמעינן דאתי איסור גיד וחייל עלייהו: **ומשני מ"ע**. דוחקת לאוקמה צהכי משום דהיה קשיא לך למאי הלכתא תניניהו והשתא אתו רצי אצינן ורצי מיישא להך(י) למימר לא דחחק לאוקמה צהכי דמעיקרא כי מקשת התם פשיטא לאו קושיא היא דהא איכא טובא דמתני שלא לצורך ואידי דתניניהו כל חדא וחדא צחדא לצורך תנא נמי צהן צאידך שלא לצורך וה"ה למוקדשין איירי דתנייהו צכולהו לצורך תנייה נמי צהן שלא לצורך וכן צפני הבית משום אותו ואת בנו תנייה צכולהו וכן חול' משום ראשית הגז:
(ע' שהרג אס הנפש. ואח"כ מרד ונמנא צקן: **פטור מלשלת**. הואיל וצר קטלא הוא והכי דרשת ליה דקא צעי לשלת למקום הצלה והפקר והאי לאו צר הכי הוא והכי דריש קרא שלא תשלח את הראוי לשלחו ואת שאין ראוי לשלחו אל תשלחנו:

צב

מסורת הש"ס

א (ע"י תוס' לקמן קלט: ד"ה שכויו הדס), **ב** (לקמן קלט:), **ג** (לעיל קלג:), **ד** (לעיל פט:), **ה** צ"ל מאי טעמא רש"ל, **ו** (לקמן קמג:), **ז** (ומכאן עד סוף הפרק שיץ עוד לע"א), **ח** (הא והכא היא כדכבא. רש"ל), **ט** (לקמן קלט:), **י** (דברים כב), **יא** צ"ל טהור. ר"מ, **יב** (לעיל פג:), **יג** (לעיל פט:), **יד** (לעיל קג:), **טו** (לעיל קלה:), **טז** (צ"ל כג), **יז** (ויקרא כב), **יח** (ק' צ"ל שור), **יט** (צס"א לתא), **כ** עיין רש"ל (ס) צפי הקונטרס שלפניו אינו ועי' רש"ל ורש"א, **כא** (ממעלה יב:).

תורה אור השלם

1. שלח תשלח את האם ואת הבנים תחק לך למען ייטב לך ויהארץך ימים:
דברים כב ז

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה כל היכא וכו' מיהא כיון דהא דאין חילוק בין חולין ומוקדשים אינו אלל:

מוסף רש"י

משום דאיקדש פקע ליה איסור. איסור גיד הנשה טוהג צבהמה משעה שצטר (לעיל עפ:).

א [נִצָּק סָח: ע"ש סט: כ"מ ו. ע"ז סג. תמורה ט. טט: ערכין כ"א, ז] (נִצָּל דמקנ, א [נלקמן קמ"א], (ד [נ"ל לט:], (ד [נ"ס ו], (ס [נעל לט:], ([נ"ל והמקנ, ([מגילה ת. ר"ה ו. קוּיָן פ"א מ"א, (ח ערכין כ:.

תורה אור השלם

1. וְהִבֵּיתָ הַהוּא אֹי חֹלֶם הַחֹלֶם הַהוּא יוֹמֶת בִּי דָבָר סָרָה עַל יְיָ אֱלֹהֶיכֶם הַמוֹצֵי־אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וְהַפָּדָה מִבְּיֹת עֲבָדִים לְהַדְיָתְךָ מִן הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר צִוְּךָ יְיָ אֱלֹהֶיךָ לַלֵּכֶת בָּהּ וּבִעֲרֶתָ דְרָעַ מִקֶּרְבְּךָ:

דברים יג ו
2. כִּי יִקְרָא קֹן צָפוֹר לַפָּנִיךָ בַּדֶּרֶךְ בְּכָל עֵץ אֹי עַל הָאֶרֶץ אֲפֻרָּחִים אֹי בְּרִיצִים וְהָאֵם רִבְצָת עַל הָאֲפֻרָּחִים אֹי עַל הַבְּרִיצִים לֹא תִחָךְ הָאֵם עַל הַבְּרִיצִים: דברים כב ו
3. וְאִישׁ בִּי יִקְדֹּשׁ אֶת בֵּיתוֹ קֹדֶשׁ לַיְיָ וְהִעֲרִיבּוּ הַבֹּתָן בֵּין טוֹב וּבֵין רָע כְּאִשֶּׁר יִעֲרֹךְ אֹתוֹ הַבֹּתָן בֵּן קוֹיָם: ויקרא כז יד
4. לְדֹר מְזֻמָּר לַיְיָ הָאֶרֶץ וּמִלֹּאָה תִּבְלֹ וְיִשְׁבִּי בָהּ: תהלים כד א
5. וְחָשַׁב לוֹ הַבֹּתָן אֶת מִכְסֵּת הָעֲרֹךְ עַד שֶׁנֶּת הַיִּבֶל וַיִּתֵּן אֶת הָעֲרֹךְ בַּיּוֹם הַהוּא קֹדֶשׁ לַיְיָ: ויקרא כז כג

גליון הש"ס

נב" חא מקמי דשמיטה. לעיל דף לט ע"א: רש"י ד"ה דסיחטר הקרבה וכו' להביאו לעורה. ע"י מעילה דף יט ע"א גרש"י ד"ה עד שאלא וע"י לעיל דף כב ע"כ מוס' ד"ה והביאו:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א רש"י ד"ה איחייב ליה וכו' שום מלוא מניינה. כאן הס"ד וסמ"כ מה"ד דמניא וכו':

מוסף רש"י

פטור מלשלח. דכיון דנטל את הצינים הוא ליה קן מוזמן (ולקמן קמ"א). נדר האומר הרי עלי עולה. ולאחר זמן הפרישה חייב באחריותה, נדבה האומר הרי זו ולא קננה עליו (תגילה ח.ו). ונפול הבית. קודם שהחזיק בו גוצר (שורבין כ:).

שילוח הקן פרק שנים עשר חולין

כר קטלא הוא. ומהיכן נמלט: **וצערם הרע**. מלוא על כל הפוגע

בחייבי מיתה להציאן לנ"ד כדי לזער רשעים מישראל: **מי מחייב**.

אפילו כשהוא חולין: **אלא דחוא קן בעלמא**. במקום שאין קנוי לו

והצינים אינן שלו דהא כל מקום שהצינים שלו אפילו ע"י זכיות

בר קטלא הוא אלא דלא גמר דיניה ובעי לאתוייה לבי דינא וקיומי ביה ^יובערת הרע מקרבך הני מוקדשין היכי דמי אילימא דהוה ליה קן בתוך ביתו ואקדשיה מי מיחייב ^ככי יקרא קן צפור פרט למזומן אלא דחוא קן בעלמא ואקדשיה ומי קדוש ^גאיש כי יקדיש את ביתו קדש אמר רחמנא ^המה ביתו ברשותו אף כל ברשותו אלא דאגבהינהו לאפרוחים ואקדשינהו והדר הדרניהו האי אפילו בחולין נמי לא מיחייב ^ודתנא ^זבגמל את הבנים והחזירן לקן ואח"כ חזרה האם עליהן פטור מלשלח אלא דאגבהיה לאם ואקדשה והדרה מעיקרא

איחייב ליה בשילוח מקמי דאקדשה דתניא ר' יוחנן בן יוסף אומר הקדיש חיה ואח"כ שחטה פטור מלכסות ^ישחטה ואח"כ הקדישה חייב לכסות שכבר נתחייב בכסוי קודם שיבא לידי הקדש רב אמר במקדש פירות שובכו ומרדו ושמואל אמר במקדש תרנגולתו לבדק הבית בשלמא שמואל לא אמר כרב דקא מוקים לה בקדשי בדק הבית אלא רב מאי טעמא לא אמר כשמואל אמר לך רב דוקא קפטרי משילוח כגון פירות שובכו קדשי מזבח נינהו דכיון דקדשי קדושת הגוף לא פקעה קדושתיהו מינייהו אבל במקדש תרנגולתו לבדק הבית דלאו קדשי מזבח דקדושת דמים בעלמא הוא כיון דמרדה פקעה קדושתיהו וחייבת בשילוח ושמואל אמר ^אכל היכא דאיתיה בבי גזא דרחמנא איתא דכתיב ^בלה' הארץ ומלואה וכן אמר ר' יוחנן במקדש תרנגולתו לבדק הבית ומרדה אמר ליה רבי שמעון בן לקיש וכיון שמרדה פקעה ליה קדושתה אמר ליה בבי גזא דרחמנא איתא דכתיב ^גלה' הארץ ומלואה ורמי דר' שמעון בן לקיש אדר"ש בן לקיש ^דדאיתמר מנה זה לבדק הבית וגנגבו או נאבדו רבי יוחנן אמר חייב באחריותן עד שיבואו לידי גזבר וריש לקיש אמר כל היכא דאיתיה בבי גזא דרחמנא איתיה דכתיב ^הלה' הארץ ומלואה קשיא דריש לקיש אדריש לקיש קשיא דר' יוחנן אדר' יוחנן דריש לקיש אדריש לקיש לא קשיא ^והא מקמי דשמיעה מר' יוחנן רביה הא לבתר דשמיעה מר' יוחנן רביה אלא דר' יוחנן אדר' יוחנן קשיא דר' יוחנן אדר' יוחנן נמי לא קשיא הא דאמר עלי הא דאמר הרי זו מכלל דר"ש בן לקיש אע"ג דאמר עלי לא מחייב ^זוהתניא ^חדאיתוהו נדר ואיתו היא נדבה נדר האומר הרי עלי עולה נדבה האומר הרי זו עולה ^טומה בין נדר לנדבה נדר מתה או נגנבה או שאבדה חייב באחריותה נדבה מתה או נגנבה או שאבדה אינו חייב באחריותה אמר לך ריש לקיש הני מילי קדשי מזבח דמחוטר הקרבה אבל קדשי בדק הבית דלאו מחוסר הקרבה אע"ג דאמר עלי לא מחייב ^יוהתנן האומר שור זה עולה בית זה קרבן מת השור נפל הבית אינו חייב באחריותן ישור זה עלי עולה בית זה עלי קרבן מת השור ונפל הבית חייב לשלם ^{יא}ה"מ היכא דמת השור ונפל הבית חייב לשלם דליתנהו אבל היכא דאיתנהו כל היכא דאיתיה בבי גזא דרחמנא איתיה דכתיב ^{יב}לה' הארץ ומלואה אמר רב המנונא הכל מודים בערכין אע"ג דאמר עלי לא מיחייב מאי טעמא דלא מיתמר ליה בלא עלי היכי לימא לימא ערכי אמאן לימא ערך פלוני אמאן מתקיף לה רבא לימא הריני בערכי הריני בערך פלוני ועוד תניא רבי נתן אומר ^{יג}ונתן את הערך ביום ההוא קדש לה' מה תלמוד לומר לפי שמצינו בהקדשות ומעשרות שמתחללין על מעות שבחולין נגנבו או שאבדו אינן חייבין באחריותן יכול

אע"ג דלמר זה כיון דקאמר עלי עלי להציאו קאמר וכן צבית לצדק הצית למוכרו להציא דמיו ליד גוצר: **אכל היכא דאיסנהו**. כגון מעות שאבדו כי גזא דרחמנא אינתנהו ואם הוציאן הגנב הוא מעל ועליו לשלמן להקדש: **צערכין**. האומר ערכי עלי והפריש ערכו: **דלא מיתמר ליה בלא עלי**. דלא אפשר למימר הרי זה בלשון ערך דהא עדיין לא קבל חובת ערך עליו: **דאי נימא ערכי**. ולא עלי אמאן רמי האי נדר לשלומי: **אם אמר ערך פלוני**. ולא אמר עלי אמאן רמי: **ועוד תניא**. דחייב באחריותו: **ונטן אם הערכך**. צפודה שדה מקנה מן ההקדש כחייב וחשב לו הכהן את מכסת הערך עד שנת היצול ונתן את הערך הו"ל למכנת ונתן אותו או ונתנו מה ת"ל הערך ש"מ אערכין קמהדר: **לפי שמצינו בהקדשות ומעשר שני שהן מסתללין על המעות**. כשהפריש פדיונו ואבד אינו חייב באחריותן דהא כתיב ויסק חמישית כסף ערךך עליו והיה לו [ויקרא סו] ולא כתיב ציה נתינה אלא משהפרישו ואמר הרי זה מחולל על זה נקרא ערך להקדיש דמיו ויאלא לחולין ההקדש: יכול

פרק שנים עשר חולין קל"א.

קל"א.

כיון דמרדו פקעה קדושתיהו. שמעינן מהכא דלוחים ותרנגולים של חולין שמרדו צבעליהם והלכו להן הוו הפקר והמחזיק בהן זכה דהא הכא היינו טעמא כיון דמרדו הוו הפקר ומיידינן בשלות: **דוקא** מת ונפלא דליתנהו. לאו דוקא נקט מת דהא שור אפילו נגנב או נאבד נמי חייב באחריותו

שהוא קדשי המזבח ולרבי יוחנן נפל נמי לאו דוקא:

לפי שמצינו בהקדשות ומעשר שני בו. תימה בצ"ח הקדש מיירי אי דלמר הרי זה מאי איירא דנקט לאחר שנתחללו אפילו הקדש עצמו נגנב או נאבד אין חייב באחריותו אלא על כרחך דלמר עלי אף על גב דצהקדש גופיה חייב באחריותו כיון שנתחלל אינו חייב באחריות המעות ואם כן מה קאמר יכול אף זה כן היאך דומה ערך להקדש שנתחלל: שסכוי

איחייב ליה בשילוח מקמי דאקדשה דתניא ר' יוחנן בן יוסף אומר הקדיש חיה ואח"כ שחטה פטור מלכסות ^ישחטה ואח"כ הקדישה חייב לכסות שכבר נתחייב בכסוי קודם שיבא לידי הקדש רב אמר במקדש פירות שובכו ומרדו ושמואל אמר במקדש תרנגולתו לבדק הבית בשלמא שמואל לא אמר כרב דקא מוקים לה בקדשי בדק הבית אלא רב מאי טעמא לא אמר כשמואל אמר לך רב דוקא קפטרי משילוח כגון פירות שובכו קדשי מזבח נינהו דכיון דקדשי קדושת הגוף לא פקעה קדושתיהו מינייהו אבל במקדש תרנגולתו לבדק הבית דלאו קדשי מזבח דקדושת דמים בעלמא הוא כיון דמרדה פקעה קדושתיהו וחייבת בשילוח ושמואל אמר ^אכל היכא דאיתיה בבי גזא דרחמנא איתא דכתיב ^בלה' הארץ ומלואה וכן אמר ר' יוחנן במקדש תרנגולתו לבדק הבית ומרדה אמר ליה רבי שמעון בן לקיש וכיון שמרדה פקעה ליה קדושתה אמר ליה בבי גזא דרחמנא איתא דכתיב ^גלה' הארץ ומלואה ורמי דר' שמעון בן לקיש אדר"ש בן לקיש ^דדאיתמר מנה זה לבדק הבית וגנגבו או נאבדו רבי יוחנן אמר חייב באחריותן עד שיבואו לידי גזבר וריש לקיש אמר כל היכא דאיתיה בבי גזא דרחמנא איתיה דכתיב ^הלה' הארץ ומלואה קשיא דריש לקיש אדריש לקיש קשיא דר' יוחנן אדר' יוחנן דריש לקיש אדריש לקיש לא קשיא ^והא מקמי דשמיעה מר' יוחנן רביה הא לבתר דשמיעה מר' יוחנן רביה אלא דר' יוחנן אדר' יוחנן קשיא דר' יוחנן אדר' יוחנן נמי לא קשיא הא דאמר עלי הא דאמר הרי זו מכלל דר"ש בן לקיש אע"ג דאמר עלי לא מחייב ^זוהתניא ^חדאיתוהו נדר ואיתו היא נדבה נדר האומר הרי עלי עולה נדבה האומר הרי זו עולה ^טומה בין נדר לנדבה נדר מתה או נגנבה או שאבדה חייב באחריותה נדבה מתה או נגנבה או שאבדה אינו חייב באחריותה אמר לך ריש לקיש הני מילי קדשי מזבח דמחוטר הקרבה אבל קדשי בדק הבית דלאו מחוסר הקרבה אע"ג דאמר עלי לא מחייב ^יוהתנן האומר שור זה עולה בית זה קרבן מת השור נפל הבית אינו חייב באחריותן ישור זה עלי עולה בית זה עלי קרבן מת השור ונפל הבית חייב לשלם ^{יא}ה"מ היכא דמת השור ונפל הבית חייב לשלם דליתנהו אבל היכא דאיתנהו כל היכא דאיתיה בבי גזא דרחמנא איתיה דכתיב ^{יב}לה' הארץ ומלואה אמר רב המנונא הכל מודים בערכין אע"ג דאמר עלי לא מיחייב מאי טעמא דלא מיתמר ליה בלא עלי היכי לימא לימא ערכי אמאן לימא ערך פלוני אמאן מתקיף לה רבא לימא הריני בערכי הריני בערך פלוני ועוד תניא רבי נתן אומר ^{יג}ונתן את הערך ביום ההוא קדש לה' מה תלמוד לומר לפי שמצינו בהקדשות ומעשרות שמתחללין על מעות שבחולין נגנבו או שאבדו אינן חייבין באחריותן יכול

אע"ג דלמר זה כיון דקאמר עלי עלי להציאו קאמר וכן צבית לצדק הצית למוכרו להציא דמיו ליד גוצר: **אכל היכא דאיסנהו**. כגון מעות שאבדו כי גזא דרחמנא אינתנהו ואם הוציאן הגנב הוא מעל ועליו לשלמן להקדש: **צערכין**. האומר ערכי עלי והפריש ערכו: **דלא מיתמר ליה בלא עלי**. דלא אפשר למימר הרי זה בלשון ערך דהא עדיין לא קבל חובת ערך עליו: **דאי נימא ערכי**. ולא עלי אמאן רמי האי נדר לשלומי: **אם אמר ערך פלוני**. ולא אמר עלי אמאן רמי: **ועוד תניא**. דחייב באחריותו: **ונטן אם הערכך**. צפודה שדה מקנה מן ההקדש כחייב וחשב לו הכהן את מכסת הערך עד שנת היצול ונתן את הערך הו"ל למכנת ונתן אותו או ונתנו מה ת"ל הערך ש"מ אערכין קמהדר: **לפי שמצינו בהקדשות ומעשר שני שהן מסתללין על המעות**. כשהפריש פדיונו ואבד אינו חייב באחריותן דהא כתיב ויסק חמישית כסף ערךך עליו והיה לו [ויקרא סו] ולא כתיב ציה נתינה אלא משהפרישו ואמר הרי זה מחולל על זה נקרא ערך להקדיש דמיו ויאלא לחולין ההקדש: יכול

עין משפט ונר מצוה

ו א מיי פ"ו מהלכות ערכין הל' כב:
ז ב מיי פ"יג מהל' שמיטה הלכה ז סמג
עשין סה טושע"י ד סי' רלב סעיף ה:
ח ג מיי פ"יד שם הל' ג:
ט ד מיי פ"יד מהל' מעשה קרבעת הל' ד:
י ה מיי שם הלכה ה:
יא ו מיי שם הלכה ו וע"ש בדלמער דמי זה עליו:

שיטה מקובצת

א דאיתמר מנה זה לבדק הבית. נ"ב ע"י חוס' ערכין דף כ ע"ב:

